01/02/2026

1 Φεβρουαρίου: Εορτάζει ο Άγιος Τρύφων

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 1 Φεβρουαρίου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη του Αγίου Τρύφωνος.

- Του ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ, Θεολόγου – Καθηγητού

Άγιος Μάρτυς Τρύφων: Ο προστάτης άγιος των αμπελουργών

Ένας από τους ηρωικότερους μάρτυρες της αρχαίας Εκκλησίας είναι και ο άγιος

Τρύφωνας ο ιαματικός. Μάλιστα για την απλότητά του και την ενασχόλησή του με την κτηνοτροφία και τη γεωργία, θεωρείται ο προστάτης άγιος των γεωργών και ιδιαίτερα των αμπελουργών.

Γεννήθηκε στη Λάμψακο της Φρυγίας της Μ. Ασίας περί το 220 μ. Χ., από ευσεβείς γονείς, οι οποίοι του ενέπνευσαν την πίστη στον αληθινό Θεό. Η οικογένειά του ήταν πολύ φτωχή και ο ίδιος εξασκούσε το επάγγελμα του χηνοβοσκού. Όμως παράλληλα μελετούσε την Αγία Γραφή και ποθούσε να τύχει της σωτηρίας και να γίνει πολίτης της ουράνιας βασιλείας του Θεού. Χάρις στην βαθιά του πίστη και την αγνή και αγία ζωή του προικίστηκε από το Θεό να έχει το χάρισμα της θεραπείας ασθενειών και την εκδίωξη των δαιμόνων. Κάποτε έκανε περιοδεία στην Μ. Ασία ο αυτοκράτορας Γορδιανός (238-244) έχοντας μαζί του και την άρρωστη κόρη του, η οποία βασανιζόταν από φοβερό δαιμόνιο. Πληροφορήθηκε για τη δύναμη του χριστιανού Τρύφωνα, του οποίου ζήτησε τη βοήθεια. Ύστερα από θερμή προσευχή θεράπευσε την κόρη του ειδωλολάτρη αυτοκράτορα, αποδεικνύοντας τη δύναμη του αληθινού Θεού. Το θαύμα αυτό στάθηκε αφορμή να μεταστραφούν στο Χριστό πλήθος ειδωλολατρών και να εγκαταλείψουν τη λατρεία των δαιμονικών «θεών» και των ειδώλων.

Αλλά ας μην ξεχνάμε ότι βρισκόμαστε σε περίοδο σκληρών διωγμών των Χριστιανών από το ρωμαϊκό κράτος. Με την παρότρυνση των αδίστακτων και σκοταδιστικών ειδωλολατρών ιερέων, των μάντεων, των μάγων, των ορφεοτελεστών και άλλων παρασίτων της ειδωλολατρικής θρησκείας, οι ρωμαϊκές αρχές καταδίωκαν με μανία εξοντώσεως τους Χριστιανούς, υποβάλλοντάς τους σε φρικτά βασανιστήρια και το θάνατο. Το 249 ανέβηκε στον αυτοκρατορικό θρόνο της Ρώμης ο Δέκιος (249-251), ένας ιδιαίτερα σκληρός και απάνθρωπος ηγεμόνας. Τα σκοτεινά ειδωλολατρικά ιερατεία έπεισαν τον δεισιδαίμονα αυτοκράτορα, πως δήθεν, οι «θεοί» ήταν δυσαρεστημένοι από την παρουσία και τη δράση των Χριστιανών και γι’ αυτό δεν έδειχναν ευμένεια για το κράτος. Τον συμβούλεψαν πως για να ξαναγίνουν ευμενείς οι «θεοί», «ζητούσαν» να τους προσφέρουν θυσία όλοι οι πολίτες του κράτους! Έτσι ο Δέκιος έδωσε διαταγή να προσφέρουν θυσίες όλοι οι πολίτες, με πιστοποίηση από τις αρχές. Όποιοι θα αρνούνταν να θυσιάσουν θα θανατώνονταν με τα πιο φρικτά βασανιστήρια. Ευνόητο ότι οι Χριστιανοί αρνήθηκαν να θυσιάσουν στους δαιμονοθεούς και γι’ αυτό σύρθηκαν στα μαρτύρια μυριάδες πιστοί. Ο διωγμός επί Δεκίου είναι ο πρώτος μεγάλος διωγμός κατά των Χριστιανών, ο οποίος είχε γενικό χαρακτήρα σε ολόκληρη την αχανή αυτοκρατορία.

Ένας από αυτούς ήταν ο άγιος Τρύφων, ο οποίος είχε γίνει στόχος των ειδωλολατρών ιερέων της Λαμψάκου και ιδιαιτέρως του επάρχου της Ανατολής

Ακυλίνου, που είχε ως έδρα του τη Νίκαια. Καταγγέλθηκε ότι αρνήθηκε να προσφέρει θυσία στα είδωλα και πως κηρύσσει τον Χριστιανισμό και μεταστρέφει ειδωλολάτρες στη νέα, μισητή γι' αυτόν, πίστη. Διέταξε τη σύλληψή του και τη μεταφορά του στον θηριώδη έπαρχο.

Ο νεαρός Χριστιανός έδειξε πρωτοφανές ηρωικό φρόνημα απέναντι στους ειδωλολάτρες ανακριτές και στον ίδιο τον έπαρχο. Ομολόγησε με παρρησία την πίστη του στον αληθινό Τριαδικό Θεό και στηλίτευσε την ειδωλολατρία, ως λατρεία των δαιμόνων στα πρόσωπα των άγριων και ανήθικων «θεοτήτων» της. Δήλωσε μάλιστα με πρωτόγνωρο θάρρος πως έχει τη διάθεση να μαρτυρήσει για το Χριστό, να χύσει το αίμα του και να δώσει τη ζωή του για Εκείνον!

Οι ειδωλολάτρες ανακριτές, κυριευμένοι από δαιμονικό θυμό, τον παρέδωσαν στους τερατώδεις δημίους να τον υποβάλλουν στα πιο σκληρά και επώδυνα βασανιστήρια, για να καμφθεί και να αρνηθεί την πίστη του. Τον κάρφωσαν σε ξύλο και τον χτυπούσαν αλύπητα και ασταμάτητα με ξύλινα σπαθιά. Ο ηρωικός μάρτυρας υπέμεινε με καρτερία τα επώδυνα βασανιστήρια και κήρυττε μεγαλόφωνα Χριστό Εσταυρωμένο και Αναστάντα. Κατόπιν προσπαθούσαν να τον μεταπείσουν με δελεαστικές προτάσεις να προσφέρει θυσία στα είδωλα. Αλλά εκείνος παρέμεινε αμετάπειστος. Τότε τον υπέβαλλαν σε νέα, πιο φρικτά και επώδυνα βασανιστήρια. Τον δένουν και τον σέρνουν στην πόλη, τον φυλακίζουν και του τρυπούν τα πόδια, τον κτυπούν με σιδερένια ραβδιά και του καίνε το σώμα με αναμμένους πυρσούς. Αλλά ο μάρτυς συνεχίζει να υπομένει με ηρωισμό τα βασανιστήρια. Ένα φωτεινό στεφάνι κατέβηκε από τον ουρανό και στάθηκε στο κεφάλι του. Το θαύμα αυτό έκανε πολλούς ειδωλολάτρες να φοβηθούν και να πιστέψουν στον αληθινό Θεό.

Βλέποντας ο θηριώδης και σκληρόκαρδος έπαρχος Ακυλίνος ότι η καρτερία του Τρύφωνα μεταστρέφει και άλλους στον Χριστιανισμό, διέταξε να τον αποκεφαλίσουν. Όμως πριν προλάβουν να του πάρουν το κεφάλι ξεψύχησε, παραδίνοντας στο Χριστό την αγνή και αγία ψυχή του. Οι Χριστιανοί της Νίκαιας, με φόβο και ευλάβεια, παρέλαβαν το τίμιο λείψανο του Μάρτυρα για να το ενταφιάσουν με τιμές. Αλλά ο άγιος παρουσιάστηκε σε όραμα, ζητώντας τους να μεταφερθεί το σώμα του στην πατρίδα του τη Λάμψακο, όπου θάφτηκε, επιτελώντας άπειρα θαύματα. Η μνήμη του εορτάζεται την 1η Φεβρουαρίου και τιμάται ιδιαίτερα σε πολλά μέρη της Ελλάδος. Υπάρχουν πάμπολλες μαρτυρίες θαυμάτων και γι' αυτό ονομάζεται ιαματικός και ανήκει στην κατηγορία των Αναργύρων Αγίων της Εκκλησία μας.

Ο άγιος Τρύφωνας είναι αγαπητός κυρίως στους αγρότες και ιδιαίτερα στους αμπελουργούς, των οποίων θεωρείται προστάτης άγιος. Εικονίζεται μάλιστα να

βαστά κλαδευτήρι στο αριστερό του χέρι. Δεν είναι βεβαίως τυχαίο πως την εποχή αυτή γίνεται το κλάδεμα των αμπελιών και την ημέρα της μνήμης του δεν εργάζονται οι αμπελουργοί. Είναι ευλογία για μας του Χριστιανούς, το κάθε επάγγελμα να έχει τον προστάτη άγιό του!